

# Hva Fridtjof Grunnvåg fortalte meg

2.3.1988.

## Kveitefiske på Bjørnøya i 1928.

“Han Harland Hansen fra Årnes, fikk sommeren 1928 høre om at en Varholm hadde vært på Bjørnøya med “Djupavåg”, og gjort sånn stor kveitefangst.

Harland var en dyktig fyr på alle måter, men han hadde ikke båt selv. Han kom derfor til far min, han Hans Johannesen i Grunnvåg, og spurte om å få låne “Nor” til en tur til Bjørnøya. “Nor” var 47 fot lang, og hadde en 36 hk Bolinder. Han far ville nå ikke låne han båten på første forespørsel, men etter mye akkodering fram og tilbake, gav seg og bestemte at eg skulle være med på turen.

Vi skipa inn mannskap fra Yttersida slik at vi var til sammen 6 mann. Så gikk vi til Tromsø for å ta inn bunkers og proviant, og sette oss opp med bruk. Vaden var slik at det var ca. fire favner mellom anglan, to bolker à 48 favner i stampen. Tilsammen ble det ca. 50/56 angla i stampen. Vi blei nå gåanes i Tromsø ei tid, for flere av mannskapet ønsket å ta til seg av livets goder før vi satte avsted nord i isødet. Og slik ble det.

Da vi endelig kom oss avgårde, var vi tre båter i lag. “Nor” glei som en ål gjennom havet, og de andre båtan blei snart etter. Det gikk så ille at da vi hadde gått et godt stykke, fant de ut at de skulle snu. Vi fortsatte ut fra Torsvåg med kursen rett nord. Da vi hadde gått i trettito timer, gikk oljetanken tom og vi måtte stoppe opp, og sjalte over til ny tank. Det var sånn skodde at vi knapt kunne se fra styrehuset fram på bakken. Men han Harland hadde fått øye på alka med sild i nebbet, og da skjønnte vi at det ikke var så langt igjen til øya. Vi bestemte oss for å følge alkas kurs, og snart fikk vi landkjenning. Vi kom opp i Kvalbukta på østersida av øya, og tørnet i ei bukt kalt Ellasjøen.

Der stelte vi oss og fikk kvilt etter den lange turen, og så bar det til å drage seg agn. Fisk var det nok av, det var denne småtorsken som egnet seg godt til formålet. Deretter tok vi ombord is til ising av den kveita vi trodde vi skulle få.

Vi visste ikke kor Varholm på “Djupavåg” hadde fått kveita, så det bar til å leite. Vi vatna tre stubber med seks stamper i stubben. Lina sto i

tolv timer, og eg huske godt at det var eg som hadde bakkarvakt på første vatninga.

Men havet var ikke villig til å gi fra seg noe til oss på denne vatninga. Så det bar til å leite igjen, men inga kveita kom på dekket våres.

Vi begynte etterhvert å bli fri for proviant etter halvannen ukes drift, men så hadde det seg slik seg slik at vi tok inn i ei hytte som sto på øya, og der fant gluntan noe proviant som var ment til eventuelle skibbrudne. Der var både ovn og kull i hytta, og i et skap på veggen fant dem både mel, sukker og kavringer.

Noe av denne kavringen tok vi ombord. Og med kavring under tanna, satte han Harland seg til å se på draftet. Han fant da ut at det var en eneste plass, ei "holle", igjen å prøve på. Vi gikk da til den holla, og loddet oss fram til ei passelig djupt. En av gluntan hadde engt en stamp vad med steinbitagn. Og da vi etter tolv timers vatning kunne begynne draginga, var det som ei åpenbaring!

På stampen som var egnt med steinbit, var det kveite på nesten hver en angel. Vi fikk treogførti kveiter på den stampen, fra 12/15 kilo til 80/90 kilos vekt. Slik vatna vi to ganger, og dermed var båten full. Da hadde vi 12.000 kilo med fineste vare. På slutten av den tredje uka kunne vi snu baugen mot Tromsø. På heimturen møtte vi de to båtan som hadde snudd ved Torsvåg, no på vei mot Bjørnøya.

Kommen til byen blei kveita solgt, og turen gav oss en lott på ca. 300 kroner pr. mann. Og det syntes vi var et godt utbytte av turen.

Året etter, i 1929, var eg med "Nor" på samme feltet og fylte båten på nytt med kveita. Da vi kom til Tromsø, var det ingen som ville kjøpe den. Til sist var det en fiskekjøpar Hovde som tok ho i kommisjon. Da oppgjøret endelig kom, viste det seg at vi hadde fått femti øre pr. kilo.